

**Л. С. Пяроўская,
Г. А. Чыстова**

Навуковы кіраўнік

К. Р. Федарцова

*Беларускі гандлёва-эканамічны
ўніверсітэт спажывецкай кааперацыі
г. Гомель, Рэспубліка Беларусь*

**СУПАСТАЎЛЯЛЬНЫ АНАЛІЗ ЖЫЦЦЁВЫХ ШЛЯХОЎ
КЛАСІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ, 100-ГАДОВЫХ ЮБІЛЯРЎ
І. П. ШАМЯКІНА І І. П. МЕЛЕЖА**

У Рэспубліцы Беларусь 2021 год аб'яўлены годам народнага адзінства. Шмат мерапрыемстваў рознага характару запланавана, праведзена і яшчэ будзе праводзіцца з гэтай нагоды. Ва УА «Беларускі гандлёва-эканамічны ўніверсітэт спажывецкай кааперацыі» было праведзена святочна-конкурснае мерапрыемства «Думаем, чытаем, размаўляем па-беларуску». Тры каманды рыхтавалі матэрыял на канкрэтную тэму: «Міжнародны дзень роднай мовы», «Жыццёвы і творчы шлях І. П. Шамякіна», «Жыццёвы і творчы шлях І. П. Мележа», утварыўшы, такім чынам, адзінства беларускай мовы, літаратуры і знакамітых класікаў.

Зацікавіўшыся біяграфіяй і творчасцю пісьменнікаў, якім зімой 2021 г. споўнілася б 100 гадоў, было вырашана працягнуць пошук матэрыялаў з іх жыцця з мэтай супастаўлення жыццёвых фактаў для аналізу лёсу І. П. Шамякіна, І. П. Мележа як звычайных людзей і адначасова творчых асоб.

Жыццёвыя факты для аналізу лёсу І. П. Шамякіна і І. П. Мележа

№ п/п	Падзеі ў жыцці	Агульнае	Адметнае
1	Дата нараджэння	1. Год нараджэння – 1921. 2. Вадалей па знаку задзяка.	Розныя лічбы і месяцы нараджэння
2	Імя, імя па бацьку	1. Ініцыялы – І. П.; 2. Імя – Іван.	Імя па бацьку – Пятровіч (Шамякін), Паўлавіч (Мележ)
3	Адукацыя	1. Вучоба ў школе. 2. Вучоба на завочным аддзяленні філалагічнага факультэта. 3. Вучыліся па палітычнай (партыйнай) лініі.	І. П. Мележ быў больш адукаваным, чым І. П. Шамякін: 1. І. Шамякін закончыў 7 класаў, а І. Мележ – 10 і з адзнакай; 2. І. Шамякін закончыў тэхнікум і інстытут, а І. Мележ – 2 інстытуты і аспірантуру; 3. І. Шамякін пасля школы вучыўся ў абласным цэнтры (Гомелі), а І. Мележ – у сталіцах (Маскве і Мінску, у БДУ)
4	Служба ў войску, удзел у Вялікай Айчыннай вайне	У 1940 г. прызваны ў Рабоча-сялянскую Чырвоную армію.	1. І. Шамякін служыў зеніткам, а І. Мележ – артылерыстам. 2. І. Шамякін прайшоў усю вайну і не меў істотнага ранення, а І. Мележ двойчы быў паранены, атрымаў інваліднасць
5	Сямейнае становішча, дзеці	1. Мелі дружныя сем'і. 2. Першыя дзеці нарадзіліся праз год пасля вяселля. 3. Апошнія дачкі нарадзіліся ў адзін год (1961). 4. Дачкі мелі дачыненне да філалогіі.	1. З будучымі жонкамі былі знаёмы розную колькасць гадоў: І. Шамякін – з 5 класа, І. Мележ – 1 год. 2. І. Шамякін ажаніўся на 3 гады раней. 3. Пражылі разам са сваімі жонкамі: І. Шамякін – 58 гадоў, І. Мележ – 33 гады. 4. Розная колькасць дзяцей: 4 – у І. Шамякіна, 2 – у І. Мележа
6	Праца	1. Выкладалі беларускую літаратуру. 2. Займаліся рэдакцыйнай справай. 3. Намеснікі старшыні Праўлення Саюза Письменнікаў БССР (І. Мележ у 1971 г. змяніў на гэтай пасадзе І. Шамякіна). 4. Дэпутацкая дзейнасць: дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР.	1. І. Шамякін – школьны настаўнік, І. Мележ – выкладчык ва ўніверсітэце. 2. І. Шамякін – галоўны рэдактар альманаха «Советская Отчизна», БелЭН, І. Мележ – член часопіса «Полымя». 3. І. Шамякін – быў дэпутатам і старшынёй Вярхоўнага Савета БССР і дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР, а І. Мележ – толькі дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР. 4. І. Шамякін – акадэмік НАН Беларусі
7	Міжнародная дзейнасць	1. Былі старшынямі Беларускага камітэта аховы міру. 2. Неаднаразова бывалі за мяжой.	І. Мележ уваходзіў у тры розныя арганізацыі, звязаныя з міжнароднай дзейнасцю, а І. Шамякін – у адну
8	Дата смерці	Пахаваны на Усходніх могілках г. Мінска	1. Розныя гады смерці. 2. І. Мележу дыягназ быў пастаўлены, а І. Шамякіну – не

Такім чынам, у выніку праведзенага супастаўляльнага аналізу жыццёвых фактаў І. П. Шамякіна і І. П. Мележа можна сцвярджаць, што кожны з пісьменнікаў ішоў сваім шляхам, аднак ёсць у іх шмат агульнага. І няважна колькі хто пражыў, а важна як пражыў і колькі паспеў зрабіць для сваёй Радзімы і свайго народа. А багацейшы літаратурны здабытак класікаў – гэта інтэлектуальная і духоўная аснова нацыі, гэта тое, што нас аб'ядноўвае.

Спіс выкарыстанай літаратуры

1. **Досье:** к 100-летию со дня рождения народного писателя Беларуси Ивана Мележа [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.belta.by/culture/view-427560-2021>. – Дата доступа : 31.03.2021.

2. **Досье:** к 100-летию со дня рождения народного писателя Беларуси Ивана Шамякина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.belta.by/culture/view-426370-2021>. – Дата доступа : 23.03.2021.